

I. Používání kolizních norem - kvalifikace

A. Kvalifikace skutkového stavu, kvalifikační otázka, kvalifikační problém, zjištění kvalifikačního statutu

- základní dotčená situace je případ, kdy dochází ke kvalifikaci skutkového stavu, resp. otázky mající právní relevanci (např. zda úkon, který osoba učinila je návrh na uzavření smlouvy, zda vzájemný vztah, ve kterém jsou osoby je kupní smlouva). Kvalifikace je "určitá etapa" v rámci zvažování případu z pohledu právního.
- výsledkem kvalifikace je zjištění toho o jaký právní institut či otázku se jedná a současně cílem je podřazení tohoto institutu pod rozsah kolizní normy
- kvalifikace skutkového stavuinterpretace pojmů v kolizní norměpodřazení institutu pod kolizní normu a zjištění právního řádu
- kvalifikační otázka nastává ve všech případech. Vždy je otázkou, dle jakého právního řádu bude případ kvalifikován
- kvalifikační problém nastává tam, kde existují rozdíly v systematickém řazení a kde neexistují instituty

B. Obecně k metodám

1. Metoda lex fori

Příklad: Strana A a strana B uzavřely smlouvu. Spor je řešen v ČR. Soud kvalifikuje vztah existující mezi stranami jako smlouvu kupní. Právní posuzování, kvalifikace probíhá dle českého práva (např. Obchodního zákoníka). Soudce kvalifikuje skutkový stav, interpretuje právní normy. V případě "překrytí" znaků skutkové podstaty se znaky uvedenými v právní normě (zjištěnými její interpretací) je možný závěr, že se jedná o kupní smlouvu. Následně je pro tento právní institut vyhledána kolizní norma (dle rozsahu kolizní normy) a zjištěn právní řád (viz § 10 ZMPS), kterým se smlouva bude řídit (lex causae).

2. Metoda lex causae

Lex causae - právní řád, kterým se řídí základ, podstata, právního vztahu

Příklad: Strana A a strana B uzavřely smlouvu. V ní je obsažena doložka o volbě práva, a to práva polského (toto právo je lex causae dané smlouvy). Spor probíhá v ČR (ČR je forum, české právo je lex fori). Soudce kvalifikuje vztah mezi stranami jako smlouvu o dílo dle polského práva (např. polského občanského zákoníku). Smlouva je podřazena pod příslušnou kolizní normu - § 9 ZMPS a je konstatováno, že bylo možné uzavřít doložku o volbě práva.

POZOR!!! Hypotetické lex causae!!!! Proč?????? Protože lex causae máme zjistit! A my dle něj již kvalifikujeme a poté ho potvrzujeme.

Tento rozpor se odstraňuje postupem, kdy předmětem kvalifikace není skutkový stav, ale právní norma. Jde o rozporuplný postup. Varianty lex causae jsou různé, někdy velmi obtížné.

3. Stupňovitá kvalifikace, prvotní a druhotná kvalifikace

Využívá výhod kvalifikace lex fori a lex causae. V prvním stupni probíhá dle lex fori. Po zjištění lex fori nastupuje pro všechny další případy kvalifikací lex causae (prvotní, druhotná). Stupňová se jí podobá. Nejprve dle lex fori. Jakmile zjistíme lex causae již se pohybujeme jen v jeho plném dosahu a nehledáme kolizní normy.

Příklad: Strana A a strana B uzavřely smlouvu o prodeji souboru věcí movitých a nemovitých. Spor má být řešen v ČR (forum, české právo lex fori). Soudce kvalifikuje smlouvu jako smlouvu kupní (dle českého Občanského a Obchodního zákoníku). Zjistí kolizní normu (§ 10 - jiná pro věci movité, jiné pro věci nemovité). Tento právní řád je lex causae. Bylo zjištěno, že tímto právem je právo polské. Pokud nastane nutnost dalších kvalifikací - např. zda se jedná o věc movitou či nemovitou - je realizována dle lex causae, tj. polského práva.

4. Další případy kvalifikací:

- **smluvní:** dohodnut právní řád, dle něhož kvalifikace proběhne. Je možná na úrovni smlouvy mezi subjekty soukromého práva či smlouvy mezi subjekty mezinárodního práva veřejného. Je možná tvorba pravidla na úrovni hmotných norem, i tvorba pravidla na úrovni kolizních norem. Pravidelný případ je na úrovni MPV a úrovni kolizní. Příklad: Ve smlouvě mezi stranou A a B jsou ve smlouvě dohodnuty znaky určité otázky. Například: licence je V tomto případě jde o dohodu na úrovni hmotné. Na úrovni kolizní se ve smlouvách mezi subjekty soukromého práva takovéto ujednání neobjevuje.

Ve smlouvě mezi ČR a PLR je uvedeno následující ustanovení: POsouzení toho, zda se v případě majetku jedná o movitost či nemovitost, nastane dle právního řádu místa, kde se věc nachází..... V tomto případě jde o smluvní kvalifikaci, pravidlo na úrovni kolizní, smlouva mezi státy.

- **ad hoc:** neexistuje obecné pravidlo, soud postupuje případ od případu
- **funkční:** potlačuje technickou kvalifikaci, vychází z funkce insitutu. Vlastní řešení se podobá adaptaci. Například propojené otázky (dědické právo a úprava majetkových vztahů pozůstalého manžela) se použije např. kolizní normy pro otázky dědické, právní řád jím určený a z něj se použijí i hmotné normy pro otázky z oblasti manželského práva a to bez ohledu na návaznost kolizní normy pro otázky z oblasti manželského práva.

C. Návrh řešení dle Kučery (jediný konsolidovaný názor)

Neexistuje jediné řešení. Spíše skupina řešení, které lze použít.

I. Kvalifikace pro tzv. relativně samostatné situace

Příklad relativně samostatné situace: kupní smlouva. To, že existují tzv. dílčí otázky, je nezajímavé

Řešení: jak kvalifikační otázka, tak kvalifikační problém dle lex fori

II. Kvalifikace tzv. relativně nesamostatné situace

Příklad relativně nesamostatné situace: platnost právního úkonu učiněného nezletilou osobou ve vztahu k formě úkonu

Řešení: případ se pohybuje v rámci kvalifikace lex fori. V případě problémů, následuje řešení dle funkční kvalifikace

III. Kvalifikace základní situace a kvalifikace následující

Docházeli ke kvalifikaci v různých stádiích řešení sporu, je možné použít i kvalifikaci reagující na tyto postupy. Konkrétně kvalifikaci lex fori a lex causae. V případě nemovitosti se používá kvalifikace lex rei sitae.

Příklad:

a) Strana A zaslala návrh na uzavření smlouvy straně B. Strana B zaslala odpověď v době, kterou považovala za přiměřenou okolnostem. Odpověď byla kladná a strana B se domnívala, že došlo ke vzniku smlouvy. Strana A se naopak domnívala, že doba byla překročena a ke vzniku smlouvy nedošlo. V návrhu na uzavření smlouvy byla uvedena doložka o volbě maďarského práva. Spor je řešen v ČR.

1. Soudce kvalifikoval úkon učiněný stranou A a B jako návrh na uzavření smlouvy a jeho přijetí. Pro kvalifikaci použil normy obsažené v Obchodním zákoníku. Jaké kvalifikace využil?

2. Kdyby soudce chtěl postupovat při kvalifikaci dle maďarského práva, jaké kvalifikace by použil?

b) Strana A a strana B uzavřely smlouvu do dodávce zboží. Smlouva byla porušena. Strana A požaduje dodat náhradní zboží a zaplatit náhradu škody. Soud se koná v ČR. Soudce

1. kvalifikuje smlouvu jako kupní smlouvu dle českého obchodního zákoníku obchodního zákoníku

2. podřadí případ pod kolizní normu § 10 odst. 2 - právo státu prodávajícího (Polsko)

Určí: jako kvalifikační metodu soudce použil

určí lex causae

bude-li soudce interpretovat termíny použité v 10, které právo použije?